

"Skopan" 1996

Flygplan för skogsbrandsläckning

Information om larmning, förvisningar mm

Räddningsverkets och Kustbevakningens gemensamma projekt "Skopan" som påbörjades under 1995 fortsätter även under sommaren 1996. Utvärdering kommer därefter att ske och beslut om eventuell permanent inriktning av resursen tas.

Projektet beskrivs i broschyren "SKOPAN - ett flygande samarbete mellan Räddningsverket och Kustbevakningen" som kommer att utsändas separat inom några dagar.

Även under denna sommar kan kommunen kostnadsfritt utnyttja "Skopan" i samband med skogsbrand.

Vi kommer också denna sommar att genomföra ett antal förevisningar med "Skopan".

Hur flygplanet larmas/rekvireras

Principer för larmning av flygburna resurser (både helikopter och flygplan) presenteras i Aktuellt från Räddningsverket nr 5/95.

Här nedan ges viss kompletterande information avseende "Skopan" vad gäller larmning, samband vid insats etc.

Se originaldokument.

Kommunal räddningsledare rekvirerar flygburen resurs lämpligen via SOS-Central. Räddningsledaren kan dock inte automatiskt påräkna att understödet sker med hjälp av flygplan. Om särskilt behov föreligger eller det av andra skäl finns önskemål om att understödet sker med "Skopan" kan detta särskilt anges vid larmningen - på motsvarande sätt anges självklart om behovet avser helikopter.

Då räddningsledaren rekvirerar flygburen resurs (helikopter eller flygplan) ska han lämna den information som framgår av sista sidan.

Räddningsledaren ska också vara beredd att kunna ange eventuella vattendrag som inte bör användas för skopning, t ex fågelskyddsområden, känsliga ytvattentäkter etc. Om inga sådana vattendrag anges av räddningsledaren kommer "Skopans" besättning själva att välja lämpligt vattendrag. Det är lämpligt att kommunens räddningstjänst i förväg har gjort en enklare inventering av sådana vattendrag som eventuellt inte bör användas.

SOS-Central tar emot och vidarebefordrar informationen från räddningsledaren till ARCC/Cefyl.

Flygräddningscentralen ARCC/Cefyl ansvarar för att samordna de flygburna resurser som framgår av Aktuellt nr 5/95 vilket även inkluderar det skopande flygplanet.

Besättningen i det skopande flygplanet, "Skopan", erhåller uppgifter om sitt uppdrag från ARCC. Flygplanet finns utgångsbaserat på Nyköping-Skavsta flygplats. Flygplanets startberedskap regleras från dag till dag i förhållande till den allmänna brandrisk som råder i landet.

Vid hög brandrisk kommer flygplanet att ha en mycket hög startberedskap. Om särskilt hög brandrisk råder i något särskilt område av landet kommer flygplanet att tillfälligt kunna ombaseras till annan flygplats i närheten av det aktuella området. Alternativa baser har i första hand planerats till Växjö, Borlänge, Östersund och Skellefteå.

Flygplanets besättning består av en förste- (kapten) och en andrepilot (styrman). Förstepiloten utgörs av ordinarie personal från vår kanadensiske operatör, Conifair och han har närmare 30 års erfarenhet av denna verksamhet. Vår andrepilot är en av Kustbevakningsflygets piloter som genomgått en särskild utbildning för denna flygplanstyp.

Andrepiloten kommer bl a att ansvara för all kommunikation med räddningsledaren och SOS-Centralen vilket sker på ordinarie Räddnings/Samverkanskanal (79.0375, f d brandriks) eller på Lokalkanal för respektive kommun - detta innebär alltså att kommunikationen kommer att ske på svenska. Därutöver har "Skopan" samband med bl.a. ARCC/Cefyl.

Andrepiloten kommer så snart som detta är möjligt efter start att kontakta räddningsledaren på samverkanskanalen och under flygplanets anflygning (från sin bas till brandplatsen) inhämtas viss kompletterande information från brandplatsen samt påminner bl a om säkerhetsbestämmelser för markpersonalen.

Flygräddningscentralen ARCC/Cefyl ansvarar för att samordna de flygburna resurser som framgår av Aktuellt från Räddningsverket nr 5/95 vilket även inkluderar det skopande flygplanet.

Flygplanet har anropssignal "SKOPAN".

Jourhavande projektansvarig (JPA) svarar för den övergripande operativa delen av projektet vilket bl a innebär att dagligen bestämma flygplanets startberedskap, att vid behov besluta om ombasering av flygplanet till område med särskilt hög brandrisk, övergripande allmänna frågor som sammanhänger med projektet etc. Besked om startberedskap och ombasering meddelas förutom till flygplanets besättning även till ARCC.

Förteckning över jourhavande projektansvarige och hur denne kontaktas finns hos ARCC/Cefyl eller Vaktthavande Tjänsteman (VT) vid Räddningsverket.

Säkerhetsbestämmelser

Det är viktigt att framhålla att då flygplanet används vid vattenbombning är riskerna för markpersonalen mycket små. Om bombningen sker från en höjd som överstiger 50 meter, vilket är det normala är i princip det vatten som når marken inte på något sätt skadligt för personalen. Den eventuella risk som kan finnas består i att vattnet från bombningen slår av torra eller delvis brunna grenar som finns högre upp i trädkronor. Räddningstjänstpersonal på marken ska därför aldrig vistas i den sk "dropp-zonen" i samband med vattenbombning. Droppzonen illustreras av nedanstående skiss (se originaldokumentet).

Före varje vattenbombning, varje "dropp", kommer flygplanets besättning att kontrollera att ingen personal uppehåller sig inne i droppzonen.

Om personal ändå av misstag befinner sig i droppzonen ska man:

- på enklaste sätt ta skydd genom att lägga sig ner med ansiktet mot marken
- se till att hjälm är påtagen.

Det åligger räddningsledaren att informera all markpersonal som ingår i insatsen om de säkerhetsbestämmelser som här redovisats.

Det är slutligen viktigt att framhålla det ansvar som åligger flygplanets pilot: Det är alltid piloten som är ytterst ansvarig för alla de flygoperativa åtgärder som vidtas under insatsen, även vad gäller vattenskopning och vattenbombning.

Massmediekontakter

Eventuella frågor om flygplanet som ställs av massmedierna, t ex i samband med att flygplanet används vid insats och där frågorna sammanhänger med en helhetsbeskrivning av projektet, kan om så önskas hänvisas till jourhavande projektansvarige.

Övningar och förevisningar

Våra planerade förevisningar kommer dels att ge en information om projektet, om flygplanet samt en förevisning av släckning av skogsbrand vilket görs i samband med hyggesbränningar.

Följande förevisningar/övningar kommer att genomföras under sommaren:

Nyköping måndagen den 20 maj klockan 10.00 - ca 14.00

Samling (kaffe serveras) mellan klockan 09.30-10.00 vid Kustbevakningens hangar, Nyköping-Skavsta Flygplats. Anmälan senast den 17 maj till Räddningstjänsten i Nyköpings kommun, telefon 0155-269000 eller fax 0155-269050.

Våra medarrangörer är Räddningstjänsten i Nyköping, Södermanlands läns Brandbefälsförening och MODO Skog.

Växjö tisdagen den 4 juni klockan 08.30 - ca 13.00

Samling vid Växjö flygplats klockan 08.30. Förevisningsplatsen för skogsbrand är belägen ca 30 km norr om Växjö. Anmälan senast den 3 juni f.m. till Räddningstjänsten i Växjö kommun, telefon 0470-41010 där också ytterligare upplysningar lämnas.

Våra medarrangörer är Räddningstjänsten i Växjö kommun och Skogsvårdsstyrelsen.

Burträsk torsdagen den 13 juni klockan 10.00 - ca 14.00.

Samling vid Lantbruksskolan i Burträsk klockan 10.00.

Förutom allmän projektinformation och förevisning även föredrag om skogsbrand ur ekologisk synvinkel. Anmälan senast den 11 juni till Räddningstjänsten i Skellefteå kommun, fax 0910-778630.

Våra medarrangörer är Räddningstjänsten i Skellefteå kommun och ASSI Domän.

Observera att det vid förevisningar kan vara nödvändigt att göra justeringar i planeringen om väderlekssituationen inte medger att bränning sker enligt planeringen.

Om "Skopan" medverkar vid insats vid större pågående skogsbrand kan också detta vara nödvändigt att prioritera framför medverkan vid förevisning.

Den muntliga informationen genomförs dock under alla omständigheter vid de tidpunkter som anges ovan.

Till förevisningarna kommer också massmedierna att inbjudas.

För frågor som specifikt gäller Kustbevakningens verksamhet i projektet kan Kustbevakningens Centrala ledning (0455-53400) eller Kustbevakningsflyget (0155-287350) kontaktas.

Följande information lämnas av den kommunala räddningsledaren till ARCC/Cefyl vid rekviderandet av flygande resurser (helikopter och flygplan):

Typ av räddningsinsats..... i kommunen .....

Plats/namn/ort .....

Rikets nät nord-syd ..... öst-väst

Räddningsledare som begär hjälp (namn).....

Önskad hjälp .....

Brandens omfattning vid begäran(om den är känd, t ex area)

.....

Har markenheter påbörjat släckning nej ja

om ja sedan när datum ..... kl.....

Vindriktning..... Vindstyrka.....m/s

Hur länge antas flygande resurser behövas.....

Kontaktväg till räddningsledaren för ARCC (tfn, radio, etc).....

Kontaktväg till räddningsledaren för hjälpande enheter (radio, etc).....

Skall bärbar flygradio tas med av helikopterbesättningen? ja nej

Skall helikopter ta med annan utrustning än vattentunna, t ex lastnät? .....

Typ av vegetation .....

Typ av mark .....

Övrigt .....

.....